

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Демократска странка
14. новембар 2017. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 14. 11. 2017.

Оријент	Број	Приједлог	Времености
01	61-3491/17		

**ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, с предлогом да се сходно члану 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА
Александар Јерков
мр Александра Јерков

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Члан 1.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17), у члану 3, став 1. мења се и гласи:

„Свако лице има право на образовање и васпитање, уз пуно уважавање специфичних интересовања, способности и талената и потреба.“

Члан 2.

У члану 5. став 1. мења се и гласи:

„Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику ћириличком и латиничком писму у складу са законом (у даљем тексту: српски језик).“

Члан 3.

У члану 7. став 1. после тачке 1) додају се тач. 1а) и 1б) које гласе:

„1а) правовремено, квалитетно и ефикасно образовање становништва Републике Србије у складу са исказаним или препознатим развојним опредељењима у правцу одрживости и испуњавање образовних потреба сваког становника Републике Србије током целог његовог живота;

1б) основни темељ живота и развоја сваког појединца, друштва и државе заснованог на знању;“

После тачке 4) додаје се тачка 4а) која гласи:

„4а) потпуно уважавање потреба, интересовања и карактеристика оних који уче (деце, ученика и одраслих);

Члан 4.

У члану 8. став 1. тачка 6) мења се и гласи:

„6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања до максимално достижног нивоа - оног који проистиче из научних сазнања о образовању и угледне образовне праксе;“

После тачке 6) додају се тач. ба), бб) и бв) које гласе:

„ба) повећање обухвата становништва Републике Србије на свим образовним нивоима, од предшколског васпитања и образовања до целожivotног учења;

бб) достицање и одржавање релевантности образовања, посебно оног које се потпуно или делимично финансира из јавних извора, тако што ће се структура система образовања усагласити са непосредним и развојним потребама појединача, економског, социјалног, културног, истраживачког, образовног, јавног, административног и других система;

бв) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања, односно завршавање образовања у предвиђеном року, са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања.“

Члан 5.

У члану 9. став 3. после тачке 2) додају се тач. 2а), 2б) и 2в) које гласе:

„2а) критички сагледава свет око себе као одговоран грађанин и спреман је за живот у демократски уређеном и хуманом друштву, заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;

2б) развије свест о себи, развије самоиницијативу, способност самовредновања и изражавања свог мишљења;

2в) развије способност комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и негује другарство и пријатељство;“

Тачка 6) мења се и гласи:

„6) зна како да учи и користи свој ум;“

Члан 6.

У члану 11. став 2. после тачке 8) додаје се тачка 8а) која гласи:

„8а) научна и технолошка компетенција.“

Члан 7.

У члану 17. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Право на избор предшколске установе је ограничен и бира се између установе чији је оснивач локална самоуправа или она која су у приватном власништву.“

Досадашњи ст. 5., 6. 7. и 8. постају ставови 6., 7., 8. и 9..

У нови став 8. мења се и гласи:

„Јединица локалне самоуправе води евиденцију, након прикупљених информација од Министарства унутрашњих послова, и обавештава предшколску установу, односно основну школу која остварује припремни предшколски програм о деци која су стасала за похађање припремног предшколског програма, у складу са посебним законом.“

Члан 8.

У члану 22. став 2. мења се и гласи:

„Јединица локалне самоуправе води евиденцију, након прикупљених информација од Министарства унутрашњих послова, и обавештава школу и родитеље, односно друге

законске заступнике, о деци која треба да се упишу у први разред основне школе најкасније до краја фебруара текуће године за наредну школску годину.“

Члан 9.

Назив изнад члана 23. реч: „тражиоца“ замењује се речју: „тражилаца“

Члан 10.

У члану 29. додаје се нови став 3. који гласи:

„Време које ученик проведе у ваннаставним активностима улази у радно време наставника и учитеља.“

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 11.

У члану 31. став 2. додаје се тачка 8а) која гласи:

„8а) врши надзор над коришћењем средстава школе;“

Члан 12.

У члану 32. став 4. речи: „Влади и Министарству“ замењују се речима: „Народној скупштини“ и реч: „Министарства“ замењују се речима: „Народне скупштине“.

У ставу 7. реч: „Влада“ замењује се речима: „надлежни одбор Народне скупштине“.

Члан 13.

У члану 33. у ставу 1. број: „35“ замењује се бројем: „42“.

У ставу 2. тачка 1) речи: „представник академика“ замењују се речима: „два представника академика“.

У тачки 3) реч: „два“ замењује се речју: „пет“.

У тачки 4) подтачке (18) до (21) бришу се.

Подтачке (22) и (23) постају (18) и (19).

После тачке 4) додаје се тачка 4а) која гласи:

„4а) по два представника из реда наставника, васпитача, стручних сарадника, директора установа са листе коју предлажу:

(1) удружење директора установа;

(2) заједнице средњих стручних школа;

(3) заједнице музичких и балетских школа;“

У ставу 3. речи: „именује Влада“ замењују се речима: „бира Народна скупштина“.

Став 4. брише се.

Став 5. мења се и гласи:

„Народна скупштина половину чланова, односно 18 чланова првоименованог састава Националног просветног савета, изабере на период од две године.“

Став 7. брише се.

Став 8. после речи: „дискриминаторно понашање, или лице које је“ додају се речи: „у претходне три године“

У ставу 9. реч: „Влада“ замењује се речима: „Народна скупштина“

Став 10. брише се.

Члан 14.

Члан 34. мења се и гласи:

„Члан 34.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет:

1) прати и анализира стање образовања на свим нивоима из своје надлежности и усаглашеност система образовања са европским принципима и вредностима;

2) утврђује правце развоја и унапређивања квалитета предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;

3) учествује у припреми стратегије образовања на основу утврђених правца развоја предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;

4) разматра, заузима ставове и даје мишљење Министарству у поступку доношења закона и других аката, којима се уређују питања од значаја за област образовања и васпитања;

5) утврђује:

(1) опште и посебне стандарде постигнућа;

(2) стандарде компетенција за професију наставника и васпитача и стручног сарадника и њиховог професионалног развоја;

(3) стандарде компетенција директора;

(4) стандарде квалитета уџбеника и наставних средстава;

(5) стандарде услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања;

(6) стандарде квалитета рада установе;

6) доноси: основе програма предшколског васпитања и образовања, наставне планове и програме основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања,

део наставног плана и програма средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за општеобразовне предмете и основе васпитног програма;

7) утврђује предлог: програма завршног испита основног образовања и васпитања, опште и уметничке матуре, у складу са овим и посебним законом;

8) утврђује постојање потребе за новим уџбеницима и доноси план уџбеника и наставних средстава предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања, општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих;

9) прати, анализира и даје препоруке за смањење осипања деце и ученика из образовног система и утврђује предлоге мера за наставак образовања особа које су напустиле систем;

10) даје препоруке за образовање и допунско образовање наставника, васпитача и стручних сарадника савету надлежном за питања развоја високог образовања;

11) обезбеђује консултације и прибавља мишљење представника релевантних друштвено маргинализованих група и обавља друге послове, у складу са законом.

Акти из става 1. тачка 5) овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“, а акти из става 1. тачка 6) овог члана објављују се у „Просветном гласнику“.“.

Члан 15.

У члану 35. став 2. реч: „два“ брише се.

Члан 16.

У члану 39. став 1. после речи: „у складу са“ додају се речи: „савременим тенденцијама у реформи образовања,“.

Члан 17.

У члану 40. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“.

Члан 18.

У члану 41. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“.

Члан 19.

У члану 42. став 1. после тачке 2) додаје се тачка 2а) која гласи:

„2а) припрему одрживог и праведног система праћења и вредновања професионалног развоја запослених у образовању;“.

Члан 20.

У члану 43. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“

Члан 21.

У члану 44. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“

Члан 22.

У члану 45. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“

Члан 23.

У члану 46. став 1. после речи: „и васпитања“ додају се речи: „у складу са савременим тенденцијама у реформи образовања,“

Члан 24.

Назив изнад члана 48. и члан 48. бришу се.

Члан 25.

У члану 49. ставу 9. речи: „путем вредновања постигнућа ученика на завршним и матурским испитима“ замењују се речима: „путем процењивања додате педагошке вредности установе“.

Члан 26.

У члану 51. став 4. речи: „министар на основу стручне процене и препоруке“ бришу се, а остале речи стављају се у номинатив.

Члан 27.

У члану 52. став 5. реч: „министар“ замењују се речима: „високошколска установа која изводи програм“.

Члан 28.

У члану 67. ставу 1. после речи: „васпитног програма“ остатак реченице замењује се речима: „доноси Национални просветни савет“.

У ставу 2. после речи: „образовања одралих“ остатак реченице замењује се речима: „доноси Савет за стручно образовање и образовање одраслих“.

У ставу 3. после речи: „образовања одралих“ остатак реченице замењује се речима: „доноси Савет за стручно образовање и образовање одраслих“.

У ставу 4. реч: „министар“ замењује се речима: „Национални просветни савет“

У ставу 5. после речи: „мајсторског образовања“ остатак реченице замењује се речима: „доноси Савет за стручно образовање и образовање одраслих“.

У ставу 6. после речи: „стручног образовања“ остатак реченице замењује се речима: „доноси Савет за стручно образовање и образовање одраслих“.

Члан 29.

У члану 72. став 9. речи: „и прописаним критеријумима за оцењивање“ бришу се.

Члан 30.

У члану 78. став 4. реч: „министар“ замењују се речима: „Национални просветни савет“.

Члан 31.

У члану 79. у ставу 2. у тачки 3) после речи: „таленте“ додају се речи: „и интересовања“.

Члан 32.

У члану 81. став 2. брише се.

Члан 33.

У члану 91. ставу 2. после речи: „ако“ остатак реченице замењује се речима: „испуњава услове из става 1. тач. 2) и 3) овог члана.“

Члан 34.

У члану 116. став 2. мења се и гласи:

„Орган управљања чине четири представника запослених, три представника локалне самоуправе и два родитеља, односно других законских заступника.“

Члан 35.

У члану 118. ставу 2. после речи: „локалне самоупрве“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „а најкасније у року од три месеца.“

Члан 36.

У члану 119. ставу 1. тачка 5) мења се и гласи:

„5) усваја извештај о пословању, годишњи обрачун и извештај о извођењу екскурзија, односно наставе у природи, при чему је дужан да распише конкурс на коме уз мишљење Савета родитеља бира понуду, као и да утврди услове које учесници конкурса морају испунити;“

Члан 37.

У члану 120. ставу 6. тач. 3), 4) и 5) бришу се.

Тачка 10) мења се и гласи:

„10) даје сагласност на програм и организовање екскурзије, односно програме наставе у природи и разматра извештај о њиховом остваривању, који се спроводи на основу расписаног конкурса од стране органа управљања школе, по унапред утврђеним условима које учесници конкурса морају испунити;“

Члан 38.

У члану 123. став 1. мења се и гласи:

„Директора установе бира Школски одбор, на период од четири године.“

Ст. 2. и 3. бришу се.

Став 17. мења се и гласи:

„Орган управљања, на основу извештаја комисије, сачињава листу кандидата који су добили преко 50% гласова на седници већа из става 10 овог члана, и са листе бира директора школе.“

Ст. 18. и 19. бришу се.

Став 20. мења се и гласи:

„Одлука Школског одбора о именовању директора коначна је у управном поступку.“

Члан 39.

Члан 127. брише се.

Члан 40.

У члану 128. став 2. мења се и гласи:

„Одлуку о престанку дужности директора доноси Школски одбор уз претходно прибављену сагласност министра.“

Члан 41.

Наслов изнад члана 133. и члан 133. бришу се.

Члан 42.

Наслов изнад члана 134. и члан 134. брише се.

Члан 43.

У члану 136. став 6. после речи: „средње школе.“ додаје се нова реченица: „Средства за накнаду за личног пратиоца обезбеђује се у Буџету Републике Србије.“

Члан 44.

У члану 150. ставу 1. тачка 5) брише се.

Члан 45.

У члану 152. ставу 2. речи: „и директора установе“ бришу се.

Члан 46.

У члану 153. ст. 2., 3. и 4. бришу се.

Члан 47.

У члану 155. ст. 4., 5. и 6. бришу се.

Члан 48.

У члану 160. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) наставник изводи наставу 20 часова и четири часа других облика непосредног образовно-васпитног рада са ученицима (допунски, додатни, индивидуализовани, припремни рад и други облици рада у складу са посебним законом)- 60 одсто радног времена, а наставник практичне наставе 26 часова рад, у складу са посебним законом);“

Члан 49.

У члану 190. став 3. мења се и гласи:

„Средства из става 1. овог члана користе се за побољшање услова образовања и васпитања у погледу простора, опреме и наставних средстава, за остваривање програма који нису основна делатност установе, за исхрану и помоћ деци и ученицима, као и за награђивање наставника чији ученици остварују запажене успехе на државним и међународним такмичењима.“

Члан 50.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.“

О б р а з л о ж е њ е

I . Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97.тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између остalog, и систем у области образовања.

II. Разлози за доношење закона

Многе анализе указују на континуирано недовољно висок ниво знања и умећа који стичу ученици у ОШ, неразвијене нужне компетенције за даље школовање и свакодневни живот и ниску ученичку мотивацију за учење и интелектуални рад. Постигнуће наших ученика на међународним испитивањима указује да је квалитет нашег образовања испод међународног просека, посебно што се тиче функционалне примене знања. Тако на пример, на ТИММС 2007. године просек ученичких постигнућа у области природних наука је 470, а у области математике 486 у односу на просек 500. У поређењу с резултатима на ТИММС 2003. године, ученичка постигнућа у овим областима бележе пад (486 - у односу на просек 473 и 477 - односу на просек 466). На ПИСА тестирању које проверава применљивост стечених знања и вештина постигнућа наших ученика су слабија него на ТИММС. У односу на ОЕЦД просек 500, ученици из Републике Србије су у просеку постигли 60 поена мање, што је једнако ефекту од нешто више од једне године школовања у земљама ОЕЦД. Анализа постигнућа наших ученика по нивоима задатака показује да је изузетно мали број ученика у највишим категоријама постигнућа (у две највише категорије испод 1% у домену читања, око 1% у домену науке и 3% у математици) и веома велики проценат ученика у оним најнижим (око 2/3 у најниже две категорије у све три области). Око трећине ученика спада у категорију оних који нису функционално писмени у домену читања, што значи да сваки трећи ученик у Републици Србији има тешкоће у читању сложенијих текстова, што је значајна препрека за њихово даље школовање.

Ученици излазе из ОШ без доволно развијених базичних компетенција које су им потребне и важне за наставак школовања и за боље сналажење у приватном и јавном животу. Поред недовољне функционалне, математичке и научне писмености, кроз ОШ ученици скоро уопште не развијају уметничку и културну писменост (што је циљ образовања на основу члана 4. став 2. ЗОСОВ), нити базичне културне потребе и навике које су важне за формирање вредносних ставова неопходних за живот и рад у савременом друштву те за приватни и професионални живот сваког грађанина.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. Предлога закона предлажу се допуна у члану 3. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17), тако да систем образовања и васпитања приступи сваком детету посебно и на тај начин омогући да свако у потпуности развије сопствене потенцијале.

Чланом 2. допуњује се члан 5. став 1. тако што се подсећа да су у Републици Србији у јавној и службеној употреби два писма, Ћириличком и латиничком.

Чланом 3. додају се нове тачке у члан 7. јер важећи Закон пренебрегава потребе оних који уче и наглашава обавезе наставника и школа спрам министарства, али не и спрам друштва.

Чланом 4. мења и допуњује члан 8. став 1. тачке 6), 6а), 6б) и 6в) тако да предложена формулатија на бољи начин дефинише циљеве образовања и васпитања.

Чланом 5. допуњује члан 9. став 3. тачкама 2а), 2б) и 2в) и мења тачку 6) тако да предложени исходи образовања и васпитања буду у складу са модерним светским тенденцијама.

Чланом 6. допуњује члан 11. став 2. тачком 8а), јер је ова формулатија трешком изостављена из важећег закона.

Чланом 7. у члану 17. додаје се нови став 5. јер у ставу 4. стоји да родитељ има право да изабере где ће уписати дете, а не спомиње се попуњеност установе, односно шта ако су капацитети нпр. вртића попуњени као ни могућност уписа у приватни вртић. Евиденција коју води јединица локалне самоуправе никад не може бити у потпуности прецизна и поуздана. Она води матичне књиге рођених и има јавно предузеће које прави евиденције ради наплате услуга, али је то непотпуно. Дакле, због миграција и непријављивања станара и подстанара јасно је да локална самоуправа не може ово радити валидно.

Чланом 8. исто као и у изменjenom члану 7. у овим се мења члан 22. став 2..

Чланом 9. мења се рач у називу изнад члана 23. сматрам да би бар ауторима Закона о основама система образовања и васпитања морала бити позната гласовна промена прелазак Л у О.

Чланом 10. додаје се нови став 3. у члан 29, јер су све спортске и културне активности у школи и у заједници, слободне, изборне, факултативне и истраживачке активности, еколошке, филантропске и друге акције имају огромни васпитни потенцијал али могу се остварити само ако улазе у структуру радног времена наставника.

Чланом 11. у члану 31. став 2. додаје се тачка 8а) Школска управа мора врати надлежност вршења надзора над коришћењем сопствених средстава школе. Чињеница је да у већим и развијенијим срединама постоје школе чије су нпр. сале за физичко на врло високом нивоу, знатно боље од многих градских дворана и оне од издавања трећим лицима остварују озбиљне приходе.

Чланом 12. коригује се члан 32. у ст. 4. и 7. тако што се надлежности од министра пребацију на Народну скупштину и надлежни одбор.

Чланом 13. који се интервенише на члан 32. којим се као и у претхоном члану смањују надлежности министра.

Чланом 14. мења се члан 34. којим се као и у претхоним члановима смањују надлежности министра.

Чланом 15. односи се на члан 35. став 2. где се спречава протекција два синдиката у односу на остале.

Чланом 16. допуна члана 39. став 1. јер свака реформа и измена у образовању мора бити у складу са савременим тенденцијама.

Чланом 17. допуна члана 40. став 1. којом се као и у члану 16. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 18. допуна члана 41. став 1. којом се као и у чл. 16. и 17. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 19. додаје се нова тачка 2а) у члан 42. односи се на боље вредновање запослених у односу на тренутно.

Чланом 20. допуна члана 43. став 1. којом се као и у чл. 16., 17. и 18. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 21. допуна члана 44. став 1. којом се као и у чл. 16., 17., 18. и 20. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 22. допуна члана 45. став 1. којом се као и у чл. 16., 17., 18., 20 и 21. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 23. допуна члана 46. став 1. којом се као и у чл. 16., 17., 18., 20., 21. и 22. односи на савремене тенденције у образовању.

Чланом 24. предвиђено је брисање наслова изнад члана 48. и члан 48. чиме се интервенише на намеру министра да на овај начин узурпира надлежности свих савета и завода.

Чланом 25. измена у члану 49. став 9. савремено решење у односу на важећи пропис.

Чланом 26. мења се члан 51. став 4. овом изменом се спречава намера министра да на овај начин узурпира надлежности свих савета и завода.

Чланом 27. мења се члан 52 став 5. измена иста као и у изменењеном члану 26.

Чланом 28. мења се члан 67. измена иста као и у изменењеним чл. 26. и 27..

Чланом 29. интервенише се у члану 72. став 9. прописивање критеријума нарушава педагошку аутономију наставника а и у колизији је са раније поменутим формативним и сумативним приступом.

Чланом 30. мења се члан 78 у ставу 9. измена иста као и у изменењеним чл. 26., 27. и 28..

Чланом 31. мења се члан 79. у ставу 2. тачки 3) тако да нова формулатија више одговара остваривању принципа и циљева из изменењених чл. 3. и 4.

Чланом 32. је предвиђено брисање става 2. члана 81.

Чланом 33. реагује се у члану 91. став 2. односи се на услове за оснивање установа.

Чланом 34. мења се став 2. члана 116. којим се повећава утицај запослених.

Чланом 35. односи се на члан 118. став 2. спречава се потенцијална могућност злоупотребе министра, давањем временског ограничења на постављање привременог органа управљања.

Чланом 36. мења се тачка 5) става 1. члана 119. односи се на поступак избора екскурзије да би ту требало примењивати прописе којима се уређују јавне набавке.

Чланом 37. мења се члан 120. став 6. чланови Савета родитеља немају стручне и друге неопходне компетенције за наведено. Измена тачке 10) је последица предложеног изменењеног члана 4.

Чланом 38. се мења члан 123. измена иста као и у изменењима чл. 26., 27., 28. и 30..

Чланом 39. брише се члан 127. јер је непотребно уводити директора у наставу.

Чланом 40. мења се став 2. члана 128. приликом престанка дужности директора не треба да доноси доноси министар, већ је то у надлежност локалних власти, што обавезује и Европска повеља о локалној самоуправи коју је Република Србија ратификовала.

Чланом 41. брише се наслов изнад члана 133. и члана 133. непотребно је да у Закону стоји смо опис послова секретара а не и опис послова осталих запослених у установама образовања нпр шефа рачуноводства.

Чланом 42. брише се наслов изнад члана 134. и члана 134. непотребно је да у Закону стоји смо опис заједничке стручне службе.

Чланом 43. допуњује се став 6. члана 136. ова измена је потребна јер у пракси постоје многобројни проблеми у вези са финансирањем личних пратилаца.

Чланом 44. брише се у члану 150. став 1. тачка 5) као престога мера за одузимање лиценце наставнику, васпитачу и стручном сараднику.

Чланом 45. бришу се речи директор установе у члану 152. став 2. нема потребе да директор одлучује о преузимању запослених.

Чланом 46. бришу се ст. ст. 2., 3. и 4. у члану 153. сведоци смо да су поједина преузимања трајала и дуже од 6 месеци, иако су била обавезна, из тог разлога сматрамо да је рок кратак.

Чланом 47. бришу се ст. ст. 4., 5. и 6. у члану 155. потребно је да радно-правни статус наставника верске наставе буде коначно уређен на начин на којим је уређен у другим европским земљама, односно да не буду дискриминисани у смислу да им је забрањено запошљавање на неодређено време.

Чланом 48. мења се у члану 160. став 1. тачка 1) ова измену је због могућности злоупотребе, односно могућности да се наставник оптерити са 24 часа редовне наставе.

Чланом 49. мења се у члану 190. став 3. наведена средства могу користити и за награђивање наставника чији ученици остварују успехе.

IV. Процена финансијских средства потребних за спровођење овог закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. Анализа ефеката

Усвајање и примена предложених решења допринеће развоју базичних компетенција које су потребне ученицима за даље школовање и боље сналажење у приватном и јавном животу, као и развоју уметничке и културне писмености.

VI. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку се предлаже из разлога да би се избегле даље штетне последице по целокупан систем образовања

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Право на образовање и васпитање

Члан 3.

~~Свако лице има право на образовање и васпитање.~~

СВАКО ЛИЦЕ ИМА ПРАВО НА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ, УЗ ПУНО УВАЖАВАЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ ИНТЕРЕСОВАЊА, СПОСОБНОСТИ И ТАЛЕНТА И ПОТРЕБА.

Држављани Републике Србије једнаки су у остваривању права на образовање и васпитање.

Лице са сметњама у развоју и инвалидитетом има право на образовање и васпитање које уважава његове образовне и васпитне потребе у систему образовања и васпитања, уз појединачну односно групну додатну подршку у настави и учењу или у посебној васпитној групи или школи, у складу са овим и посебним законом.

Лице са изузетним способностима има право на образовање и васпитање које уважава његове посебне образовне и васпитне потребе, у образовно-васпитном систему, у посебним одељењима или посебној школи, у складу са овим и посебним законом.

Страни држављанин, лице без држављанства и лице тражилац држављанства има право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан за држављане Републике Србије.

Употреба језика

Члан 5.

~~Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику и ћириличком писму (у даљем тексту: српски језик).~~

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД ОСТВАРУЈЕ СЕ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ ЂИРИЛИЧКОМ И ЛАТИНИЧКОМ ПИСМУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: СРПСКИ ЈЕЗИК).

За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује се на језику, односно говору (у даљем тексту: језик националне мањине) и писму националне мањине.

За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад може да се изводи и двојезично на језику и писму националне мањине и на српском језику, а у складу са посебним законом.

Образовно-васпитни рад може да се изводи и на страном језику, односно двојезично на страном језику и на српском језику или двојезично на страном језику и на језику и писму националне мањине, а у складу са овим и посебним законом.

Образовно-васпитни рад за лице које користи знаковни језик, односно посебно писмо или друга техничка решења, може да се изводи на знаковном језику и помоћу средстава тог језика.

Када се образовање стиче на језику националне мањине, страном језику или двојезично, учење српског језика је обавезно.

Општи принципи образовања и васпитања

Члан 7.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди за сву децу, ученике и одрасле:

1) једнакост и доступност остваривања права на образовање и васпитање заснованом на социјалној правди и принципу једнаких шанса без дискриминације;

1А) ПРАВОВРЕМЕНО, КВАЛИТЕТНО И ЕФИКАСНО ОБРАЗОВАЊЕ СТАНОВНИШТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У СКЛАДУ СА ИСКАЗАНИМ ИЛИ ПРЕПОЗНАТИМ РАЗВОЛНИМ ОПРЕДЕЉЕЊИМА У ПРАВЦУ ОДРЖИВОСТИ И ИСПУЊАВАЊЕ ОБРАЗОВНИХ ПОТРЕБА СВАКОГ СТАНОВНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ТОКОМ ЦЕЛОГ ЊЕГОВОГ ЖИВОТА;

1Б) ОСНОВНИ ТЕМЕЉ ЖИВОТА И РАЗВОЈА СВАКОГ ПОЈЕДИНЦА, ДРУШТВА И ДРЖАВЕ ЗАСНОВАНОГ НА ЗНАЊУ;

2) усмереност образовања и васпитања на дете и ученика кроз разноврсне облике учења, наставе и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама детета и ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет постигнућа;

3) поштовање људских права и права сваког детета, ученика и одраслог и уважавање људског достојанства; образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негују отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине, солидарности, слободе, поштења и одговорности и у којој је осигурано пуно поштовање права детета, ученика и одраслог;

4) висок квалитет образовања и васпитања за све; квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање, засновано на тековинама и достигнућима савремене науке, примена достигнућа научних дисциплина важних за процес образовања и васпитања и прилагођених узрасним и личним образовним потребама сваког детета, ученика и одраслог;

4А) ПОТПУНО УВАЖАВАЊЕ ПОТРЕБА, ИНТЕРЕСОВАЊА И КАРАКТЕРИСТИКА ОНИХ КОЈИ УЧЕ (ДЕЦЕ, УЧЕНИКА И ОДРАСЛИХ);

5) целоживотно учење, које укључује све облике учења и значи учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, са циљем сталног унапређивања потребних личних, грађанских, друштвених и радних компетенција;

6) образовање и васпитање засновано на компетенцијама у складу са стратешким и функционалним оквиром за планирање и остваривање процеса образовања и васпитања, чиме се стварају услови и пружа подршка за развој свих компетенција;

7) професионалну етику и компетентност која подразумева високу стручност наставника, васпитача, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и висок ниво професионалне одговорности и етичности;

8) хоризонталну и вертикалну проходност којом се осигурува могућност да ученици и одрасли током образовања промене врсту образовања (хоризонтална проходност) и

могућност даљег образовања и стицања вишег нивоа образовања (вертикална проходност);

9) демократичност кроз укљученост свих учесника у систему образовања и васпитања у стварању и спровођењу образовних политика, поштујући потребе и права уз обавезе и одговорности;

10) аутономија установе кроз планирање и остваривање одговарајућих активности, програма и пројекта у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања поштујући специфичности установе и локалне средине.

У остваривању принципа, посебна пажња посвећује се:

1) сарадњи са породицом, укључивањем родитеља односно другог законског заступника, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, локалном заједницом и широм друштвеном средином;

2) подршци преласка детета, односно ученика у следећи ниво образовања и васпитања и остваривању континуитета у образовању и васпитању;

3) идентификацији, праћењу и подстицању ученика и одраслих са изузетним способностима (талентовани и даровити) уз обезбеђивање услова да, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ одговарајућим нивоима образовања и васпитања и установама;

4) могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју, инвалидитетом и из осетљивих група, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ свим нивоима образовања и васпитања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите, деца, ученици и одрасли са здравственим проблемима остварују право на образовање за време смештаја у установи и током болничког и кућног лечења;

5) смањењу стопе напуштања система образовања и васпитања, посебно лица из социјално угрожених категорија становништва и неразвијених подручја, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других лица са специфичним тешкоћама у учењу и подршци њиховом поновном укључењу у систем, у складу са принципима инклузивног и интеркултуралног образовања и васпитања;

6) каријерном вођењу и саветовању запослених, ученика и одраслих усмереном ка личном развоју појединца и напредовању у образовном и професионалном смислу;

7) остваривању права на образовање и укључивањем у систем образовања и васпитања на различитим узрастима и нивоима, без угрожавања других права детета и других људских права;

8) сарадњи са ученицима, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, као и остваривања одговарајућих активности, програма и пројекта у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања.

Циљеви образовања и васпитања

Члан 8.

Основни циљеви образовања и васпитања су:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;

2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;

3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;

4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;

5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;

6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;

6) КОНТИНУИРАНО УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОЦЕСА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА ДО МАКСИМАЛНО ДОСТИЖНОГ НИВОА - ОНОГ КОЈИ ПРОИСТИЧЕ ИЗ НАУЧНИХ САЗНАЊА О ОБРАЗОВАЊУ И УГЛЕДНЕ ОБРАЗОВНЕ ПРАКСЕ;

6А) ПОВЕЋАЊЕ ОБУХВАТА СТАНОВНИШТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА СВИМ ОБРАЗОВНИМ НИВОИМА, ОД ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА ДО ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА;

6Б) ДОСТИЗАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ РЕЛЕВАНТНОСТИ ОБРАЗОВАЊА, ПОСЕБНО ОНОГ КОЈЕ СЕ ПОТПУНО ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ФИНАНСИРА ИЗ ЈАВНИХ ИЗВОРА, ТАКО ШТО ЋЕ СЕ СТРУКТУРА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА УСАГЛАСИТИ СА НЕПОСРЕДНИМ И РАЗВОЈНИМ ПОТРЕБАМА ПОЈЕДИНАЦА, ЕКОНОМСКОГ, СОЦИЈАЛНОГ, КУЛТУРНОГ, ИСТРАЖИВАЧКОГ, ОБРАЗОВНОГ, ЈАВНОГ, АДМИНИСТРАТИВНОГ И ДРУГИХ СИСТЕМА;

6В) ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ УПОТРЕБЕ СВИХ РЕСУРСА ОБРАЗОВАЊА, ОДНОСНО ЗАВРШАВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА У ПРЕДВИЋЕНОМ РОКУ, СА МИНИМАЛНИМ ПРОДУЖЕТКОМ ТРАЈАЊА И СМАЊЕНИМ НАПУШТАЊЕМ ШКОЛОВАЊА.

7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;

8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;

10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;

11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

12) развијање позитивних људских вредности;

13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање дружарства и пријатељства;

14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;

16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Исходи образовања и васпитања

Члан 9.

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања.

Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање образовања и васпитања.

Исходи образовања и васпитања представљају способност ученика да:

1) изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми;

2) прикупља, анализира, организује и критички процењује информације;

2А) КРИТИЧКИ САГЛЕДАВА СВЕТ ОКО СЕБЕ КАО ОДГОВОРАН ГРАЂАНИН И СПРЕМАН ЈЕ ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКИ УРЕЂЕНОМ И ХУМАНОМ ДРУШТВУ, ЗАСНОВАНОМ НА ПОШТОВАЊУ ЉУДСКИХ И ГРАЂАНСКИХ ПРАВА, ПРАВА НА РАЗЛИЧИТОСТ И БРИЗИ ЗА ДРУГЕ КАО И ОСНОВНИХ ВРЕДНОСТИ ПРАВДЕ, ИСТИНЕ, СЛОБОДЕ, ПОШТЕЊА И ЛИЧНЕ ОДГОВОРНОСТИ;

2Б) РАЗВИЈЕ СВЕСТ О СЕБИ, РАЗВИЈЕ САМОИНИЦИЈАТИВУ, СПОСОБНОСТ САМОВРЕДНОВАЊА И ИЗРАЖАВАЊА СВОГ МИШЉЕЊА;

2В) РАЗВИЈЕ СПОСОБНОСТ КОМУНИЦИРАЊА, ДИЈАЛОГА, ОСЕЋАЊА СОЛИДАРНОСТИ, КВАЛИТЕТНЕ И ЕФИКАСНЕ САРАДЊЕ СА ДРУГИМА И СПОСОБНОСТИ ЗА ТИМСКИ РАД И НЕГУЈЕ ДРУГАРСТВО И ПРИЈАТЕЉСТВО;

3) користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања;

4) ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;

5) ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице;

6) зна како да учи;

6) ЗНА КАКО ДА УЧИ И КОРИСТИ СВОЈ УМ;

7) уме да разликује чињенице од интерпретација;

8) примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама;

9) поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије;

10) одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима;

11) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба;

12) покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха;

13) остварује идеје, планира и управља пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;

14) схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изоловани;

15) има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искустава и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.

Остваривање исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања и васпитања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Кључне компетенције за целожivotно учење

Члан 11.

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целожivotно учење су:

1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;

2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;

3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);

4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;

5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;

7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;

8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, истакстава и емоција у различитим медијима - музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

8А) НАУЧНА И ТЕХНОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА.

Компетенције из става 1. овог члана, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Упис деце у предшколску установу

Члан 17.

У предшколску установу може да се упише дете на захтев родитеља, односно другог законског заступника.

У предшколску установу уписују се сва деца у години пред полазак у школу.

Уз документацију потребну за упис, родитељ, односно други законски заступник доставља и доказ о здравственом прегледу детета.

Родитељ, односно други законски заступник чије дете није обухваћено васпитно-образовним радом у предшколској установи, дужан је да упише дете старости од пет и по до шест и по година у предшколску установу, односно основну школу која остварује припремни предшколски програм, с тим да има право да изабере предшколску установу, односно основну школу.

ПРАВО НА ИЗБОР ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЈЕ ОГРАНИЧЕН И БИРА СЕ ИЗМЕЂУ УСТАНОВЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ИЛИ ОНА КОЈА СУ У ПРИВАТНУ ВЛАСНИШТВУ.

Предшколска установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно основна школа која остварује предшколски програм, а чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, дужни су да упишу свако дете ради похађања припремног предшколског програма, без обзира на пребивалиште родитеља, односно другог законског заступника.

Похађање програма из става 4. овог члана у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе - бесплатно је.

~~Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава предшколску установу, односно основну школу која остварује припремни предшколски програм о деци која су стасала за похађање припремног предшколског програма, у складу са посебним законом.~~

ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ, НАКОН ПРИКУПЉЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА ОД МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, И ОБАВЕШТАВА ПРЕДШКОЛСКУ УСТАНОВУ, ОДНОСНО ОСНОВНУ ШКОЛУ КОЈА ОСТВАРУЈЕ ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ О ДЕЦИ КОЈА СУ СТАСАЛА ЗА ПОХАДЊАЊЕ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА, У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

Ближе услове за утврђивање приоритета за упис деце у предшколску установу, прописује министар.

Одговорност за упис и редовно похађање наставе

Члан 22.

Родитељ, односно други законски заступник одговоран је за упис детета у школу, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза.

~~Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава школу и родитеље, односно друге законске заступнике, о деци која треба да се учини у први разред основне школе најкасније до краја фебруара текуће године за наредну школску годину.~~

ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ, НАКОН ПРИКУПЉЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА ОД МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, И ОБАВЕШТАВА ШКОЛУ И РОДИТЕЉЕ, ОДНОСНО ДРУГЕ ЗАКОНСКЕ ЗАСТУПНИКЕ, О ДЕЦИ КОЈА ТРЕБА ДА СЕ УПИШУ У ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ НАЈКАСНИЈЕ ДО КРАЈА ФЕБРУАРА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ ЗА НАРЕДНУ ШКОЛСКУ ГОДИНУ.

Школа је дужна да, у складу са просторним и кадровским могућностима, обавести родитеља, односно другог законског заступника о одлуци по његовом захтеву за упис детета ван подручја школе, до 30. априла текуће календарске године.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника и јединицу локалне самоуправе о детету које није уписано у први разред, најкасније 15 дана пре почетка школске године.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.

Ако родитељ, односно други законски заступник по пријему обавештења из става 5. овога члана не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и надлежну установу социјалне заштите.

Упис деце у предшколску установу и упис ученика у основну и средњу школу уређени су посебним законом.

**Упис страног држављанина, лица без држављанства и тражиоца ТРАЖИЛАЦА
држављанства**

Члан 23.

Страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства, уписују се у установу из члана 89. овог закона и остварују право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан законом за држављане Републике Србије.

За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу споразума о реадмисији, која не познају језик на коме се изводи образовно-васпитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања, установа организује учење језика, припрему за наставу и допунску наставу, по посебном упутству које доноси министар.

Дете страног држављанина, док борави у Републици Србији, има право да похађа наставу матерњег језика и културе, бесплатно под условом реципроцитета или на терет родитеља, у просторијама установе коју одреди орган јединице локалне самоуправе.

Време које ученик проводи у школи

Члан 29.

Време које ученик проводи у школи изражава се у сатима.

Време, из става 1. овог члана, обухвата:

1) часове обавезних предмета;

2) часове изборних програма;

3) време проведено у активностима, које су садржане у школском програму и у функцији су развоја способности, интересовања и креативности ученика.

**ВРЕМЕ КОЈЕ УЧЕНИК ПРОВЕДЕ У ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА
УЛАЗИ У РАДНО ВРЕМЕ НАСТАВНИКА И УЧИТЕЉА.**

Време које ученик проводи у основној и средњој школи ближе се уређује посебним законом.

Школска управа

Члан 31.

За обављање стручно-педагошког надзора, спољашњег вредновања рада установа, давање подршке развојном планирању и унапређивању квалитета рада установа и

обављање других послова утврђених законом, у Министарству се образују организационе јединице за обављање тих послова ван седишта Министарства - школске управе, у складу са законом.

Министарство у оквиру школске управе:

1) обавља стручно-педагошки надзор у установама;

2) планира и спроводи спољашње вредновање рада установа;

3) прати стручно усавршавање наставника, васпитача, стручног сарадника, директора и секретара установе и даје предлоге за стручно усавршавање, а ради унапређивања личног и професионалног развоја запослених и укупног рада установе;

4) даје подршку развојном планирању, развоју предшколског, школског и васпитног програма и унапређивању квалитета образовања и васпитања, као подршка самовредновању и спровођењу спољашњег вредновања;

5) учествује у припремама плана развоја образовања и васпитања за подручје за које је образована школска управа и прати његово остваривање;

6) обезбеђује све услове да установе несметано уносе, попуњавају, ажурирају и одржавају базу података о образовању и васпитању у оквиру јединственог информационог система просвете;

7) сарађује са свим надлежним органима, службама и организацијама на територији за подручје за које је школска управа образована;

8) учествује у планирању мреже установа;

8А) ВРШИ НАДЗОР НАД КОРИШЋЕЊЕМ СРЕДСТАВА ШКОЛЕ;

9) обавља и друге послове, у складу са законом и другим прописима.

Врсте савета

Члан 32.

Ради праћења, омогућавања развоја и унапређивања квалитета образовања и васпитања образују се:

1) Национални просветни савет - за предшколско, основно и средње опште и уметничко образовање и васпитање;

2) Савет за стручно образовање и образовање одраслих - за средње стручно образовање и васпитање, специјалистичко и мајсторско образовање, образовање одраслих, образовање за рад, стручно оспособљавање и обуку.

Савети из става 1. овог члана дужни су да међусобно сарађују и да приликом разматрања питања која су у надлежности оба савета усклађују своје ставове и сачине заједничко обједињено мишљење.

Када савети из става 1. овог члана разматрају питања која су од општег значаја за област образовања, дужни су да обезбеде усаглашене ставове са одговарајућим саветом у чијој су надлежности питања развоја високог образовања.

Савети су дужни да подносе тромесечне извештаје о свом раду и о стању у области образовања и васпитања Влади и Министарству НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ, најкасније у року од 30 дана од истека тромесецја, а на захтев Министарства и чешће.

Савети из става 1. овог члана могу да образују сталне и повремене комисије из реда наставника, васпитача, стручних сарадника и других истакнутих стручњака и научника, у складу с пословником.

Сталне комисије из става 5. овог члана могу да се образују и за питања од значаја за образовање припадника националних мањина.

Средства за рад савета из става 1. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије. Чланови Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Влада НАДЛЕЖНИ ОДБОР НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.

Министарство је дужно да обезбеди све услове за обављање административно-техничких послова за потребе савета из става 1. овог члана.

Савети из става 1. овог члана доносе одлуке већином гласова од укупног броја чланова.

Савети из става 1. овог члана доносе пословник о свом раду.

Рад савета из става 1. овог члана је јаван.

Председник савета из става 1. овог члана бира се из реда стручњака из области образовања и васпитања.

Седницама савета из става 1. овог члана могу да присуствују представници Министарства, Уније средњошколаца Србије и надлежног одбора Народне скупштине, без права одлучивања.

Састав Националног просветног савета

Члан 33.

Национални просветни савет има 35-42 члanova, укључујући и председника, које именује Влада, са листе предлагача.

Председник и чланови Националног просветног савета су:

1) представник академика ДВА ПРЕДСТАВНИКА АКАДЕМИКА - редовних професора универзитета;

2) представник Матице српске - редовних професора универзитета;

3) два ПЕТ представника Конференције универзитета Србије (у даљем тексту: КОНУС);

4) по један представник из реда наставника, васпитача, стручних сарадника, директора установа са листе које предлажу:

(1) Савез удружења васпитача Србије;

(2) Савез учитеља Републике Србије;

(3) Друштво за српски језик и књижевност Србије;

(4) Друштво за стране језике Србије;

(5) Друштво математичара Србије;

(6) друштва историчара;

(7) Српског географског друштва;

(8) Друштва физичара Србије;

- (9) Српског хемијског друштва;
- (10) Српског биолошког друштва;
- (11) Српског филозофског друштва;
- (12) Друштва ликовних педагога Србије;
- (13) Савеза професора физичког васпитања;
- (14) Друштва психолога Србије;
- (15) Педагошког друштва Србије;
- (16) Социолошког друштва Србије;
- (17) Друштво дефектолога Србије;
- (18) удружења директора установа;
- (19) Заједнице гимназија;
- (20) Заједнице средњих стручних школа;
- (21) Заједнице музичких и балетских школа;
- (22) 18) удружења наставника информатике;
- (23) 19) удружења наставника техничког образовања;

4А) ПО ДВА ПРЕДСТАВНИКА ИЗ РЕДА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА, ДИРЕКТОРА УСТАНОВА СА ЛИСТЕ КОЈУ ПРЕДЛАЖУ:

- (1) УДРУЖЕЊЕ ДИРЕКТОРА УСТАНОВА;
- (2) ЗАЈЕДНИЦЕ СРЕДЊИХ СТРУЧНИХ ШКОЛА;
- (3) ЗАЈЕДНИЦЕ МУЗИЧКИХ И БАЛЕТСКИХ ШКОЛА;
- 5) представник националних савета националних мањина;
- 6) представник Српске православне цркве;
- 7) представник Комисије за верску наставу у школи из реда традиционалних цркава и верских заједница, осим Српске православне цркве;
- 8) представник Удружења послодаваца Србије;
- 9) четири представника репрезентативних синдиката.

Чланове Националног просветног савета именује Влада БИРА НАРОДНА СКУПШТИНА са листа предлагача: Српске академије наука, Матице српске, КОНУС-а, националних савета националних мањина, Српске православне цркве, Комисије за верску наставу у школи, струковних удружења, стручних друштава и синдиката из става 2. овог члана.

Влада именује чланове Националног просветног савета на време од четири године.

Изузетно од става 4. овог члана, Влада половину чланова, односно 18 чланова првоименованог састава Националног просветног савета, именује на период од две године.

НАРОДНА СКУПШТИНА ПОЛОВИНУ ЧЛНОВА, ОДНОСНО 18 ЧЛНОВА ПРВОИМЕНОВАНОГ САСТАВА НАЦИОНАЛНОГ ПРОСВЕТНОГ САВЕТА, ИЗАБЕРЕ НА ПЕРИОД ОД ДВЕ ГОДИНЕ.

Подносиоци листа из става 3. овог члана дужни су да доставе листе кандидата за чланове Националног просветног савета најкасније четири месеца пре истека мандата

чланова којима мандат истиче, а Влада је дужна да именује чланове Националног просветног савета најкасније два месеца пре истека мандата чланова којима мандат истиче.

~~Листа из става 3. овог члана садржи већи број кандидата од броја чланова који се именују.~~

Ако подносилац листе не достави листу у року из става 6. овог члана, Влада именује чланове Националног просветног савета из реда прописане структуре.

Чланови Националног просветног савета из става 2. тач. 1) и 2) овог члана закона именују се са различитих универзитета.

За члана Националног просветног савета не може да буде именовано лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је правноснажно осуђено за кривично дело: насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела примање или давање мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је У ПРЕТХОДНЕ ТРИ ГОДИНЕ, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање, лице које је именовано, изабрано или постављено на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије, односно локалне самоуправе, лице изабрано у орган политичке странке или орган управљања установе, лице запослено у Министарству, Заводу за унапређивање васпитања и образовања, Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, Педагошком заводу Војводине, као и представник издавача уџбеника и просветни инспектор.

Влада НАРОДНА СКУПШТИНА разрешава члана Националног просветног савета пре истека мандата, и то: на лични захтев, на предлог предлагача и ако не испуњава своју дужност члана, односно својим поступцима отежава рад Националног просветног савета или уколико наступи услов из става 10. овог члана.

~~Уколико члан Националног просветног савета не испуњава своју дужност, објашњени предлог за разрешење Влади може поднети и министар.~~

У случају разрешења члана Националног просветног савета пре истека мандата, именује се нови члан до истека мандата разрешеног члана савета, са одговарајуће поднете листе.

Надлежност Националног просветног савета

Члан 34.

~~У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје мишљење:~~

~~1) о стању образовања и васпитања на свим нивоима из своје надлежности и усаглашености система образовања и васпитања са европским принципима и вредностима;~~

- 2) о правцима развоја и унапређивања квалитета предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;
- 3) Министарству у поступку доношења закона и других аката, којима се уређују питања од значаја за област образовања и васпитања;
- 4) о стандардима постигнућа;
- 5) о стандардима и то:
- (1) стандардима компетенција за професију наставника и васпитача и стручног сарадника и њиховог професионалног развоја;
- (2) стандардима компетенција директора;
- (3) стандардима квалитета ученика и наставних средстава;
- (4) стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања;
- (5) стандардима квалитета рада установе;
- 6) на основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, планове и програме наставе и учења основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања, део планова и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за општеобразовне предмете и основе васпитног програма;
- 7) о предлогу програма завршног испита основног образовања и васпитања, опште и уметничке матуре, у складу са овим и посебним законом.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје предлоге:

- 1) за смањење стопе осинтања и раног напуштања образовног система и утврђује предлоге мера за наставак образовања деце и ученика који су напустили систем;
- 2) у вези са образовањем и о допунском образовању наставника, васпитача и стручних сарадника;
- 3) о постојању потребе за новим уџбеницима;
- 4) и обавља друге послове, у складу са законом.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет учествује у:

- 1) припреми стратегије образовања на основу утврђених правила развоја предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;
- 2) консултацијама и прибављању мишљења представника релевантних друштвених група;
- 3) и обавља друге послове, у складу са законом.

ЧЛАН 34.

У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂИВАЊА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА НАЦИОНАЛНИ ПРОСВЕТНИ САВЕТ:

- 1) ПРАТИ И АНАЛИЗИРА СТАЊЕ ОБРАЗОВАЊА НА СВИМ НИВОИМА ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ И УСАГЛАШЕНОСТ СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА СА ЕВРОПСКИМ ПРИНЦИПИМА И ВРЕДНОСТИМА;
- 2) УТВРЂУЈЕ ПРАВЦЕ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂИВАЊА КВАЛИТЕТА ПРЕДШКОЛСКОГ, ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОПШТЕГ И УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
- 3) УЧЕСТВУЈЕ У ПРИПРЕМИ СТРАТЕГИЈЕ ОБРАЗОВАЊА НА ОСНОВУ УТВРЂЕНИХ ПРАВАЦА РАЗВОЈА ПРЕДШКОЛСКОГ, ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОПШТЕГ И УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
- 4) РАЗМАТРА, ЗАУЗИМА СТАВОВЕ И ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ МИНИСТАРСТВУ У ПОСТУПКУ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА И ДРУГИХ АКАТА, КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈУ ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОБЛАСТ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;
- 5) УТВРЂУЈЕ:
  - (1) ОПШТЕ И ПОСЕБНЕ СТАНДАРДЕ ПОСТИГНУЋА;
  - (2) СТАНДАРДЕ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ПРОФЕСИЈУ НАСТАВНИКА И ВАСПИТАЧА И СТРУЧНОГ САРАДНИКА И ЊИХОВОГ ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА;
  - (3) СТАНДАРДЕ КОМПЕТЕНЦИЈА ДИРЕКТОРА;
  - (4) СТАНДАРДЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА И НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА;
  - (5) СТАНДАРДЕ УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОСЕБНИХ ПРОГРАМА У ОБЛАСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА;
  - (6) СТАНДАРДЕ КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ;
- 6) ДОНОСИ: ОСНОВЕ ПРОГРАМА ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА, НАСТАВНЕ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМЕ ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОПШТЕГ И УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ДЕО НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА СРЕДЊЕГ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ ЗА ОПШТЕОБРАЗОВНЕ ПРЕДМЕТЕ И ОСНОВЕ ВАСПИТНОГ ПРОГРАМА;
- 7) УТВРЂУЈЕ ПРЕДЛОГ: ПРОГРАМА ЗАВРШНОГ ИСПИТА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОПШТЕ И УМЕТНИЧКЕ МАТУРЕ, У СКЛАДУ СА ОВИМ И ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ;
- 8) УТВРЂУЈЕ ПОСТОЈАЊЕ ПОТРЕБЕ ЗА НОВИМ УЏБЕНИЦИМА И ДОНОСИ ПЛАН УЏБЕНИКА И НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА ПРЕДШКОЛСКОГ, ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОПШТЕГ И УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОПШТЕОБРАЗОВНИХ ПРЕДМЕТА СРЕДЊЕГ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ;
- 9) ПРАТИ, АНАЛИЗИРА И ДАЈЕ ПРЕПОРУКЕ ЗА СМАЊЕЊЕ ОСИПАЊА ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ИЗ ОБРАЗОВНОГ СИСТЕМА И УТВРЂУЈЕ ПРЕДЛОГЕ МЕРА ЗА НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА ОСОБА КОЈЕ СУ НАПУСТИЛЕ СИСТЕМ;

10) ДАЈЕ ПРЕПОРУКЕ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И ДОПУНСКО ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА САВЕТУ НАДЛЕЖНОМ ЗА ПИТАЊА РАЗВОЈА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА;

11) ОБЕЗБЕЂУЈЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ И ПРИБАВЉА МИШЉЕЊЕ ПРЕДСТАВНИКА РЕЛЕВАНТНИХ ДРУШТВЕНО МАРГИНАЛИЗОВАНИХ ГРУПА И ОБАВЉА ДРУГЕ ПОСЛОВЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

АКТИ ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 5) ОВОГ ЧЛАНА ОБЈАВЉУЈУ СЕ У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ“, А АКТИ ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 6) ОВОГ ЧЛАНА ОБЈАВЉУЈУ СЕ У „ПРОСВЕТНОМ ГЛАСНИКУ“.

Састав Савета за стручно образовање и образовање одраслих

Члан 35.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих има 17 чланова, укључујући и председника.

Председника и чланове Савета за стручно образовање и образовање одраслих, именује Влада из реда: истакнутих представника привредне коморе, занатлија, удружења послодаваца, стручњака из области стручног образовања и образовања одраслих, привреде, запошљавања, рада, социјалне и омладинске политике, наставника из заједница стручних школа и два представника репрезентативних синдиката.

Влада именује чланове Савета за стручно образовање и образовање одраслих на време од четири године.

Изузетно од става 3. овог члана, Влада половину чланова, односно девет чланова првоименованог састава Савета за стручно образовање и образовање одраслих, именује на период од две године.

За члана Савета за стручно образовање и образовање одраслих не може да буде именовано лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је правноснажно осуђено за кривично дело: насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела примање или давање мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање, лице које је именовано, изабрано или постављено на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије, односно локалне самоуправе, лице изабрано у орган политичке странке или орган управљања установе, лице запослено у Министарству, Заводу за унапређивање васпитања и образовања, Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања, Педагошком заводу Војводине, као и представник издавача уџбеника и просветни инспектор.

Влада разрешава члана Савета за стручно образовање и образовање одраслих пре истека мандата, и то: на лични захтев, на предлог предлагача и ако не испуњава своју

дужност члана, односно својим поступцима отежава рад Савета за стручно образовање и образовање одраслих или уколико наступи услов из става 5. овог члана.

Уколико члан Савета за стручно образовање и образовање одраслих не испуњава своју дужност, образложени предлог за разрешење Влади може поднети и министар.

У случају разрешења члана Савета за стручно образовање и образовање одраслих пре истека мандата, именује се нови члан до истека мандата разрешеног члана савета, из реда представника из става 2. овог члана.

Завод за унапређивање образовања и васпитања

Члан 39.

Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља стручне послове из области образовања и васпитања и учествује у припреми прописа из надлежности Министарства, као и друге послове у складу са САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, законом, актом о оснивању и статутом.

Завод из става 1. овог члана у свом саставу има организационе јединице - центре, и то:

- 1) Центар за развој програма и уџбеника;
- 2) Центар за стручно образовање и образовање одраслих;
- 3) Центар за професионални развој запослених у образовању.

Завод из става 1. овог члана може да има посебне организационе јединице за питања образовања националних мањина, као и друге организационе јединице, у складу са статутом.

Центар за развој програма и уџбеника

Члан 40.

1) Завод за унапређивање образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, у оквиру Центра за развој програма и уџбеника обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

- 1) припрему стандарда:
  - (1) квалитета уџбеника;
  - (2) услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања;
- 2) припрему:
  - (1) основа програма предшколског васпитања и образовања;
  - (2) Националног оквира образовања и васпитања;
  - (3) планова и програма наставе и учења основног, општег средњег и уметничког образовања и васпитања на основу Националног оквира образовања и васпитања;
  - (4) основа васпитног програма за школе са домом и домове ученика;
  - (5) дела плана и програма наставе и учења стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за општеобразовне предмете;
  - (6) програма предшколског и основног образовања у иностранству;

(7) плана уџбеника основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања и учествовање у припреми плана уџбеника општеобразовних предмета стручног образовања и образовања одраслих;

3) припрему и остваривање обуке за оцењиваче квалитета уџбеника;

4) одобравање додатних наставних средстава;

5) предлагање министру одобравања уџбеника основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања, општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих;

6) учествовање у изради методологије праћења и вредновања огледа;

7) покретање иницијативе за увођење огледа, праћење огледа у делу који се односи на исходе, садржај програма огледа и методе рада;

8) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.

Послове из става 1. тачка 5) овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверили посао.

Центар за стручно образовање и образовање одраслих

Члан 41.

Завод за унапређивање образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, у оквиру Центра за стручно образовање и образовање одраслих обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

1) припрему стандарда из надлежности Савета за стручно образовање и образовање одраслих;

2) припрему дела плана и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле и програма завршног испита и стручне матуре на основу стандарда квалификација;

3) припрему стандарда квалификација за образовне профиле у стручном образовању;

4) припрему дела планова и програма наставе и учења основног и средњег стручног образовања одраслих;

5) припрему програма мајсторског и специјалистичког образовања и њихових испита;

6) припрему садржаја програма обуке и испита за инструкторе за извођење учења кроз рад код последавца у дуалном образовању;

7) припрему концепта и стандарда признавања претходно стечених знања и вештина;

8) учествовање у припреми стандарда квалитета уџбеника стручног образовања и образовања одраслих и плана уџбеника;

9) давање стручне оцене уџбеника стручног образовања и образовања одраслих у поступку одобравања;

10) припрему дела националног оквира квалификација и припрему листе квалификација;

11) припрему мреже стручних школа и школа за образовање одраслих и праћење њене целиснодности;

- 12) припрему развојних пројеката, анализа, истраживања и активности које повезују стручно образовање и запошљавање;
- 13) давање мишљења о испуњености стандарда за остваривање програма стручног оспособљавања и обуке;
- 14) помоћ у координацији социјалног дијалога и партнерства на различитим нивоима планирања, развоја и остваривања стручног образовања и образовања одраслих;
- 15) даје иницијативу за увођење огледа а уколико није иницијатор, прати у току спровођења огледа део који се односи на садржај програма огледа и методе рада;
- 16) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.

Послове из става 1. тачка 9) овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверени посао.

Центар за професионални развој запослених у образовању

Члан 42.

Завод за унапређивање образовања и васпитања, у оквиру Центра за професионални развој запослених у образовању обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

- 1) унапређивање и развој стандарда компетенција за професију наставника и директора;
- 2) припрему стандарда компетенција за професију васпитача и стручног сарадника;
- 2А) ПРИПРЕМУ ОДРЖИВОГ И ПРАВЕДНОГ СИСТЕМА ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБРАЗОВАЊУ;
- 3) припрему и стално унапређивање програма:
  - (1) увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника - приправника;
  - (2) за полагање испита за дозволу за рад;
- 4) припрему програма и остваривање обуке за менторе; припрема и стално унапређивање критеријума за избор ментора;
- 5) припрему програма и остваривање обуке за полагање испита за директора установе;
- 6) припрему програма испита за директора установе;
- 7) припрему и остваривање обуке за примену нових програма наставе и учења и концепције васпитања и образовања на којој се они заснивају;
- 8) учествовање у остваривању националних и међународних програма и истраживања у области професионалног развоја запослених;
- 9) припрему и објављивање приручника, водича и других дидактичких материјала за наставнике, васпитаче, стручне сараднике и директоре установа;
- 10) анализу стручног усавршавања на основу података које Центар континуирано прикупља о различитим аспектима остварених облика стручног усавршавања;
- 11) информисање стручне јавности о питањима релевантним за стручно усавршавање;
- 12) одобравање програма и осталих облика сталног стручног усавршавања наставника, васпитача, стручног сарадника и директора;

13) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.
Послове из става 1. тачка 12) овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверили посао.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

Члан 43.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, обавља стручне послове у области праћења и вредновања степена остварености општих принципа, циљева образовања и васпитања, остваривања стандарда постигнућа по нивоима и врстама образовања, као и друге послове, у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Завод из става 1. овог члана у свом саставу има организационе јединице - центре, и то:

- 1) Центар за осигурање квалитета рада установа;
- 2) Центар за испите;
- 3) Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове.

Завод прописује начин осигурања тајности и руковања подацима у поступку припреме испита, начин коришћења и архивирања података добијених у спроведеним међународним и националним испитима.

Завод је дужан да објави извештај о резултатима националних и међународних испита и истраживања и националне извештаје о спољашњем вредновању квалитета рада установа, у року од 30 дана од дана израде извештаја.

Центар за осигурање квалитета рада установа

Члан 44.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, у оквиру Центра за осигурање квалитета рада установа обавља следеће стручне послове:

- 1) израђује образовне стандарде;
- 2) развија стандарде квалитета рада установа;
- 3) учествује у спољашњем вредновању рада установа;
- 4) развија методологију и инструменте за самовредновање и спољашње вредновање рада установа;
- 5) развија и остварује програме обука у области самовредновања;
- 6) развија и остварује програме обуке за процену педагошке додате вредности школе као показатеља квалитета рада установе;
- 7) развија и остварује програме обука у области праћења напредовања ученика и оцењивања припрема и објављује публикације из области осигурања квалитета рада установа;
- 8) припрема публикације из области спољашњег вредновања система, самовредновања установа и промоције квалитета установа.

Центар за испите

Члан 45.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, у оквиру Центра за националне испите обавља следеће стручне послове:

- 1) учествује у планирању стратегије и методологије спровођења испита;
- 2) конструише задатке, тестове, испитне материјале;
- 3) припрема предлог програма испита;
- 4) објављује испитне каталоге;
- 5) израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита;
- 6) учествује у организацији и спровођењу свих врста националних испитивања укључујући завршни испит у основном образовању и матуру у средњем образовању и васпитању за општеобразовне предмете;
- 7) пружа стручну помоћ и подршку у припреми стручне и уметничке матуре;
- 8) учествује у изради извештаја о резултатима националних испитивања;
- 9) развија и остварује програме обука за квалитетну припрему и спровођење свих фаза испита;
- 10) израђује и одржава банке задатака за национална испитивања.

Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове

Члан 46.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања У СКЛАДУ СА САВРЕМЕНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА У РЕФОРМИ ОБРАЗОВАЊА, у оквиру Центра за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове обавља следеће стручне послове:

- 1) учествује у планирању стратегије и методологије спољашњег вредновања система образовања и васпитања;
- 2) учествује у спровођењу међународних и других истраживања од значаја за квалитет образовања и васпитања;
- 3) припрема и спроводи истраживачки рад у подручју образовних мерења, спољашњег проверавања остварености стандарда постигнућа ученика и додате вредности у образовању и васпитању;
- 4) анализира и статистички обрађује, припрема и објављује извештаје о резултатима испита, спољашњег вредновања установа и других истраживања у области образовања и васпитања;
- 5) спроводи истраживачке и евалуационе студије у области образовања и васпитања;
- 6) предлаже Министарству мере за унапређивање квалитета образовања и васпитања на основу резултата истраживања и анализе квалитета испита и испитивања;
- 7) спроводи вредновање огледа у образовању и васпитању.

Однос Министарства према Националном просветном савету, Савету за стручно образовање и образовање одраслих и заводима

Члан 48.

Заводи, који су надлежни за припрему или учешће у припреми подзаконских аката које доноси министар, дужни су да ове послове обаве и припремљене материјале доставе Министарству у року који одреди министар.

Уколико заводи не доставе акте из става 1. овог члана у утврђеном року, односно доставе акте који нису у складу са захтевом министра, министар формира комисију састављену од стручњака у области образовања и васпитања да припреми потребна акта.

Средства за рад комисија из става 2. овог члана подају на терет представа завода.

Министар доставља материјал из става 1. овог члана надлежном савету ради давања миниљења, односно предлога.

Ако надлежни савет најкасније у року од 30 дана од дана пријема материјала из става 1. овог члана не достави миниљење, односно предлог Министарству, министар ће донети одговарајући акт без миниљења надлежног савета.

У случају непоступања или неблаговременог поступања завода, односно савета по налогу министра, министар може предложити Влади разрешење директора завода, односно председника и/или члана надлежног савета.

Обезбеђивање квалитета рада установе

Члан 49.

Установа се самостално и у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе ствара о обезбеђивању и унапређивању услова за развој образовања и васпитања, обезбеђивању и унапређивању квалитета програма образовања и васпитања, свих облика образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Ради обезбеђивања квалитета рада у установи се вреднују остваривање циљева, исхода и стандарда постигнућа, Националног оквира образовања и васпитања, наставног плана и програма образовања и васпитања, предшколског програма, школског програма, развојног плана, допринос и укљученост родитеља, односно других законских заступника деце и ученика у различите облике образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Вредновање квалитета остварује се као самовредновање и спољашње вредновање.

Самовредновањем установа оцењује: квалитет програма образовања и васпитања и његово остваривање, све облике и начин остваривања образовно-васпитног рада, стручно усавршавање и професионални развој, услове у којима се остварује образовање и васпитање, задовољство деце, ученика и родитеља, односно других законских заступника деце и ученика.

У самовредновању учествују стручни органи, савет родитеља, ученички парламент, ученици, наставници, васпитачи, стручни сарадници, директор и орган управљања установе.

Самовредновање се обавља сваке године по појединим областима вредновања, а сваке четврте или пете године - у целини.

Извештај о самовредновању квалитета рада установе подноси директор васпитно-образовном, наставничком, односно педагошком већу, савету родитеља, ученичком парламенту и органу управљања, као и надлежној школској управи.

Спољашње вредновање рада установе обавља се стручно-педагошким надзором Министарства и од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања учествује у спољашњем вредновању квалитета рада установе путем вредновања постигнућа ученика на завршним и матурским испитима ПУТЕМ ПРОЦЕЊИВАЊА ДОДАТЕ ПЕДАГОШКЕ ВРЕДНОСТИ УСТАНОВЕ или по указаној потреби и на захтев Министарства.

Органе и тела установе, поступке праћења остваривања програма образовања и васпитања, других облика образовно-васпитног рада и услова рада, основе и мерила за самовредновање и вредновање, садржину и начин објављивања резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, по прибављеном мишљењу надлежног савета, прописује министар.

Оглед

Члан 51.

Унапређивање квалитета и осавремењавање образовно-васпитног рада, увођење нових садржаја програма образовања и васпитања, организационих новина или начина финансирања могу да се пре њиховог увођења проверавају огледом.

Иницијативу за увођење огледа са предлогом програма може да поднесе установа, надлежни савет или завод.

Предлог програма огледа садржи циљ, очекиване исходе, трајање, начин и услове његовог остваривања, праћења и вредновања.

Одлуку о одобравању програма огледа доноси министар на основу стручне процене и препоруке надлежног савета, односно завода, као и одговарајућа институција компетентна за предмет огледа, уколико нису подносиоци те иницијативе.

Стручна процена, односно препорука из става 4. овог члана доноси се на основу критеријума које утврђују надлежни савет, односно завод, као и одговарајућа институција компетентна за предмет огледа, уколико није подносилац иницијативе за увођење огледа.

Министар може да распише конкурс за установе у којима ће се спроводити оглед.

Оглед може да траје најдуже једну годину дуже, од периода за који се подноси предлог.

Праћење и вредновање огледа остварује се у складу са методологијом за праћење и вредновање коју утврђују заводи и Министарство.

Просветни саветник прати спровођење огледа, а Завод за унапређивање образовања и васпитања прати квалитет садржаја програма огледа и метода рада.

Процену остварености циљева и исхода огледа, односно вредновање огледа, спроводи Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. Извештај о резултатима

праћења и вредновања огледа, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања доставља министру и иницијатору огледа. Извештај садржи препоруку о даљем статусу огледа и предлоге за унапређивање. Извештај о резултатима праћења и вредновања огледа са препоруком о даљем статусу огледа, објављују се на званичној интернет страници Министарства и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

За време извођења огледа у установи не могу се вршити статусне промене.

Исправа издата од стране установе у којој се спроводи оглед, важећа је и има карактер јавне исправе, у складу са овим и посебним законом.

Ближе услове о спровођењу, процени и превођењу огледа у систем, као и друга питања од значаја за квалитет огледа прописује министар.

Установа вежбаоница

Члан 52.

Установа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе може да буде наставна база високошколске установе - вежбаоница, у складу са законом.

У вежбаоници се остварује пракса студената на студијским програмима за образовање наставника, васпитача и стручних сарадника.

За спровођење праксе студената, вежбаоница треба да обезбеди:

- 1) координатора студентске праксе, кога решењем одређује директор установе;
- 2) ментора студентске праксе у установи;
- 3) посебан простор за консултације студената и ментора, размену искуства и идеја и планирање других активности;
- 4) савремену опрему за остваривање наставе и учења.

Детаљан програм рада студената на пракси заједнички развијају наставници високошколских установа, координатори, ментори и студенти. Студентска пракса обухвата све аспекте васпитног и образовног рада у установи.

Листу вежбаоница, на основу спроведеног јавног конкурса, решењем утврђује министар ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА КОЈА ИЗВОДИ ПРОГРАМ.

Ближе услове за рад вежбаонице прописује министар.

Надлежност и поступак за доношење програма образовања и васпитања

Члан 67.

Основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, планове и програме наставе и учења основног и средњег општег образовања и васпитања, план и програм наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања, уметничког образовања и васпитања, образовања одраслих и основе васпитног програма, ~~но прибављеном мишљењу Националног просветног савета, доноси министар ДОНОСИ НАЦИОНАЛНИ ПРОСВЕТНИ САВЕТ.~~

План и програм наставе и учења основног образовања одраслих по прибављеном мишљењу Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање

одраслих, ~~дөнөси~~ министар ДОНОСИ САВЕТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ.

План и програм наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања, уметничког образовања и образовања одраслих, по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих, ~~дөнөси~~ министар ДОНОСИ САВЕТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ.

Програм основног и средњег образовања и вaspitaњa за припаднике националних мањина на предлог националног савета националне мањине и мишљења Националног просветног савета, ~~дөнөси~~ министар НАЦИОНАЛНИ ПРОСВЕТНИ САВЕТ.

Програме специјалистичког и мајсторског образовања, ~~по прибављеним мишљењима надлежних министарстава и Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси~~ министар ДОНОСИ САВЕТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ.

Програме других облика стручног образовања, ~~по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси~~ министар ДОНОСИ САВЕТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ.

Праћење и оцењивање ученика

Члан 72.

Оцењивањем у школи процењује се оствареност прописаних исхода и стандарда постигнућа, а за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом прилагођених циљева, садржаја и исхода у савладавању индивидуалног образовног плана.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Оцењивање је јавно и оцена мора одмах да буде образложена ученику.

Успех редовног ученика прати се и оцењује током наставе.

Ученик се оцењује из сваког наставног предмета и из владања.

Ученик се оцењује најмање четири пута у полуодишту, а ако је недељни фонд часова наставног предмета један час најмање два пута у полуодишту.

На основу праћења и вредновања током наставне године закључну оцену из наставног предмета утврђује одељењско веће које чине наставници који предају ученику на предлог предметног наставника, а оцену из владања на предлог одељењског старешине.

У току школске године оцењивање је описно и бројчано.

Закључна оцена из предмета јесте бројчана и изводи се на крају првог и другог полуодишта, према утврђеним стандардима постигнућа и пренисаним критеријумима за оцењивање. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом оцењује се у складу са прилагођеним циљевима и исходима.

Бројчане оцене ученика у појединим наставним предметима су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), доволjan (2) и недовољан (1). Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.

Ученик који на крају школске године има прелазне оцене из свих наставних предмета прелази у наредни разред.

У школи која остварује међународни, односно страни програм ученик се оцењује у складу са програмом који се остварује.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању

Члан 78.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању су испити на државном нивоу којима се завршава одређени ниво образовања и васпитања, и то:

1) у основном образовању и васпитању - завршни испит у основном образовању и васпитању;

2) у општем средњем образовању и васпитању - општа матура;

3) у средњем уметничком образовању и васпитању - уметничка матура;

4) у средњем стручном образовању и васпитању - стручна матура, завршни испит средњег стручног образовања, специјалистички и мајсторски испит и испити других облика стручног образовања.

Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом положе завршни испит у складу са његовим чулним и моторичким могућностима, односно условима које захтева одређена врста инвалидитета.

Ученик се може уписати на следећи ниво образовања и васпитања на основу резултата постигнутог на испиту из става 1. овог члана, осим специјалистичког и мајсторског испита.

Ближе услове којима су уређени завршни испити из става 1. овог члана прописује министар НАЦИОНАЛНИ ПРОСВЕТНИ САВЕТ.

Права детета и ученика

Члан 79.

Права детета и ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, овим и другим законима.

Установа, односно запослени у установи дужни су да обезбеде остваривање права детета и ученика, а нарочито право на:

1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. овог закона;

2) уважавање личности;

3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте И ИНТЕРЕСОВАЊА и њихову афирмацију;

4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;

5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;

6) информације о правима и обавезама;

7) учествовање у раду органа школе, у складу са овим и посебним законом;

- 8) слободу удруђивања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из става 2. тач. 1)-9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање установе према детету и ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник детета и ученика може да поднесе писмену пријаву директору установе у случају повреде права из става 2. овог члана или непримереног понашања запослених према детету и ученику, у складу са општим актом установе, у року од осам дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у установи дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда права детета и ученика.

Директор је дужан да пријаву из ст. 3. и 4. овог члана размотри и да, уз консултацију са учеником и родитељем, односно другим законским заступником детета и ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од осам дана од дана пријема пријаве.

Пријава Министарству ради заштите права детета и ученика

Члан 81.

Ученик, родитељ односно други законски заступник детета и ученика, има право да поднесе пријаву Министарству, уколико сматра да су му повређена права утврђена овим или другим законом, у случају:

- 1) доношења или недоношења одлуке органа установе по поднетој пријави, приговору или жалби;
- 2) ако је повређена забрана из чл. 110-113. овог закона;
- 3) повреде права детета и ученика из члана 79. овог закона.

~~Пријаву из става 1. овог члана ученик, његов родитељ односно други законски заступник детета и ученика може поднети у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.~~

Ако оцени да је пријава из става 1. овог члана основана, Министарство ће у року од осам дана од дана пријема пријаве упозорити установу на уочене неправилности и одредити јој рок од три дана од упозорења за отклањање уочене неправилности.

Ако установа не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Министарство ће предузети одговарајуће мере, у складу са законом.

Услови за оснивање установе

Члан 91.

Установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, ако:

1) постоји потреба за васпитањем и образовањем деце, образовањем и васпитањем ученика или образовањем одраслих на одређеном подручју;

2) има програм образовања и васпитања;

3) има обезбеђена средства за оснивање и рад.

Друго правно или физичко лице може да оснује установу ако, ~~оим услоја из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, има гаранцију пословне банке да су обезбеђена средства у висини потребних средстава за годину дана рада предиколеке установе, циклус основног образовања и васпитања или за трајање програма средњег образовања и васпитања ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ИЗ СТАВА 1. ТАЧ. 2) И 3) ОВОГ ЧЛАНА.~~

Оснивач установе не може да буде физичко лице које је осуђивано правноснажном пресудом за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће, за кривична дела примање или давање мита, за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање; за кривична дела против живота и тела, против уставног уређења Републике Србије и другог кривичног дела почињеног на штету детета, као и за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца.

Састав и именовање органа управљања

Члан 116.

Орган управљања има девет чланова укључујући и председника.

~~Орган управљања чине по три представника из реда запослених у установи, родитеља, односно других законских заступника и три представника на предлог јединице локалне самоуправе.~~

ОРГАН УПРАВЉАЊА ЧИНЕ ЧЕТИРИ ПРЕДСТАВНИКА ЗАПОСЛЕНИХ, ТРИ ПРЕДСТАВНИКА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ДВА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА.

Школски одбор основне школе за образовање одраслих има седам чланова, укључујући и председника, од којих четири из реда запослених и три представника на предлог јединице локалне самоуправе.

У школски одбор средње стручне школе скупштина јединице локалне самоуправе именује три представника: привредне коморе, занатлија, удружења послодаваца, националне организације за запошљавање, синдиката и других заинтересованих за рад школе (у даљем тексту: социјални партнери) из подручја рада школе.

Чланове органа управљања установе именује и разрешава скупштина јединице локалне самоуправе, а председника бирају чланови већином гласова од укупног броја чланова органа управљања.

Чланове органа управљања из реда запослених предлаже васпитно-образовно, односно наставничко веће, за школу са домом - наставничко и педагошко веће, на заједничкој седници, а из реда родитеља - савет родитеља, тајним изјашњавањем.

У установи у којој се образовно-васпитни рад изводи и на језику националне мањине чланови органа управљања - представници јединице локалне самоуправе именују се уз прибављено мишљење одговарајућег националног савета националне мањине. Уколико национални савет националне мањине не достави мишљење у року од 30 дана од пријема захтева, сматра се да је мишљење дато.

У установи у којој се у свим или већини одељења образовно-васпитни рад изводи на језику националне мањине, национални савет националне мањине предлаже три представника јединице локалне самоуправе у орган управљања.

За члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице:

1) које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је правноснажно осуђено за кривично дело: насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела примање или давање мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;

2) које би могло да заступа интересе више структура (родитеља, односно других законских заступника, запослених у установи, представника јединице локалне самоуправе), осим члanova синдиката;

3) чији су послови, дужност или функција неспојиви са обављањем послова у органу управљања у складу са законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција;

4) које је већ именовано за члана органа управљања друге установе;

5) које је изабрано за директора друге установе;

6) које обавља послове секретара или помоћника директора те установе;

7) у другим случајевима, утврђеним законом.

Ако овлашћени предлагач не спроведе поступак у складу са овим законом или предложи кандидата супротно одредбама овог закона, скупштина јединице локалне самоуправе одређује рок за усклађивање са овим законом.

Ако овлашћени предлагач ни у датом року не поступи у складу са овим законом, скупштина јединице локалне самоуправе именоваће чланове органа управљања без предлога овлашћеног предлагача.

Уколико је предлог овлашћених предлагача за члана органа управљања из реда запослених у установи и родитеља спроведен у складу са законом, скупштина јединице локалне самоуправе дужна је да усвоји њихов предлог.

Скупштина јединице локалне самоуправе доноси решење о именовању органа управљања.

Изузетно, орган управљања коме је истекао мандат наставља са радом до именовања привременог органа управљања.

Решење о именовању, односно разрешењу органа управљања коначно је у управном поступку.

Привремени орган управљања

Члан 118.

Министар именује привремени орган управљања установе ако јединица локалне самоуправе не именује орган управљања до истека мандата претходно именованим члановима органа управљања.

Мандат привременог органа управљања установе траје до именовања новог органа управљања од стране јединице локалне самоуправе, А НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА.

Надлежност органа управљања

Члан 119.

Орган управљања установе:

1) доноси статут, правила понашања у установи и друге опште акте и даје сагласност на акт о организацији и систематизацији послова;

2) доноси предшколски, школски, односно васпитни програм (у даљем тексту: програм образовања и васпитања), развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању;

3) утврђује предлог финансијског плана за припрему буџета Републике Србије;

4) доноси финансијски план установе, у складу са законом;

5) усваја извештај о пословању, годишњи обрачун и извештај о извођењу експкурзија, односно наставе у природи;

5) УСВАЈА ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ, ГОДИШЊИ ОБРАЧУН И ИЗВЕШТАЈ О ИЗВОЂЕЊУ ЕКСПУРЗИЈА, ОДНОСНО НАСТАВЕ У ПРИРОДИ, ПРИ ЧЕМУ ЈЕ ДУЖАН ДА РАСПИШЕ КОНКУРС НА КОМЕ УЗ МИШЉЕЊЕ САВЕТА РОДИТЕЉА БИРА ПОНУДУ, КАО И ДА УТВРДИ УСЛОВЕ КОЈЕ УЧЕСНИЦИ КОНКУРСА МОРАЈУ ИСПУНИТИ;

6) расписује конкурс за избор директора установе;

7) даје мишљење и предлаже министру избор директора установе;

8) закључује са директором установе уговор из члана 124. став 1. овог закона;

9) одлучује о правима и обавезама директора установе;

10) доноси одлуку о проширењу делатности установе;

11) разматра поштовање општих принципа, остваривање циљева образовања и васпитања и стандарда постигнућа и предузима мере за побољшање услова рада и остваривање образовно-васпитног рада;

12) доноси план стручног усавршавања запослених и усваја извештај о његовом остваривању;

13) одлучује по жалби на решење директора;

14) обавља и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Орган управљања доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова.

Седницама органа управљања присуствује и учествује у њиховом раду представник синдиката у установи, без права одлучивања.

Седницама школског одбора присуствују и учествују у њиховом раду два представника ученичког парламента, без права одлучивања.

За обављање послова из своје надлежности орган управљања одговара органу који га именује и оснивачу.

Савет родитеља

Члан 120.

Установа има савет родитеља, осим школе за образовање одраслих.

У савет родитеља школе бира се по један представник родитеља, односно другог законског заступника ученика сваког одељења, односно васпитне групе, ако школа остварује припремни предшколски програм.

У установи у којој стичу образовање припадници националне мањине у савету родитеља сразмерно су заступљени родитељи, односно други законски заступници деце, односно ученика припадника националне мањине.

У установи у којој стичу образовање деца и ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом, члан савета родитеља је и представник родитеља, односно другог законског заступника деце, односно ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Представници савета родитеља бирају се сваке школске године.

Савет родитеља:

1) предлаже представнике родитеља, односно других законских заступника деце, односно ученика у орган управљања;

2) предлаже свог представника у све обавезне тимове установе;

3) учествује у предлогању изборних садржаја и у поступку избора уџбеника;

4) разматра предлог школског програма, развојног плана, годишњег плана рада;

5) разматра извештаје о остваривању програма образовања и васпитања, развојног плана и годишњег плана школе, спољашњем вредновању, самовредновању, завршном испиту, резултатима националног и међународног тестирања и спровођење мера за обезбеђивање и унапређивање квалитета образовно-васпитног рада;

6) разматра намену коришћења средстава од донација и од проширене делатности установе;

7) предлаже органу управљања намену коришћења средстава остварених радом ученичке задруге и прикупљених од родитеља, односно другог законског заступника;

8) разматра и прати услове за рад установе, услове за одрастање и учење, безбедност и заштиту деце и ученика;

9) учествује у поступку прописивања мера из члана 108. овог закона;

10) даје сагласност на програм и организовање екскурзије, односно програме наставе у природи и разматра извештај о њиховом остваривању;

10) ДАЈЕ САГЛАСНОСТ НА ПРОГРАМ И ОРГАНИЗОВАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ, ОДНОСНО ПРОГРАМЕ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ И РАЗМАТРА ИЗВЕШТАЈ О ЊИХОВОМ ОСТВАРИВАЊУ, КОЛИ СЕ СПРОВОДИ НА ОСНОВУ РАСПИСАНОГ КОНКУРСА ОД СТРАНЕ ОРГАНА УПРАВЉАЊА ШКОЛЕ, ПО УНАПРЕД УТВРЂЕНИМ УСЛОВИМА КОЈЕ УЧЕСНИЦИ КОНКУРСА МОРАЈУ ИСПУНИТИ;

11) предлаже представника и његовог заменика за општински савет родитеља;

12) разматра и друга питања утврђена статутом.

Савет родитеља своје предлоге, питања и ставове упућује органу управљања, директору, стручним органима установе и ученичком парламенту.

Начин избора савета родитеља установе уређује се статутом установе, а рад пословником савета.

Избор директора установе

Члан 123.

~~Директора установе именује министар, на период од четири године.~~

ДИРЕКТОРА УСТАНОВЕ БИРА ШКОЛСКИ ОДБОР, НА ПЕРИОД ОД ЧЕТИРИ ГОДИНЕ.

~~Директора установе чије седине се налази на територији Аутономне покрајине Војводине именује министар, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа аутономне покрајине.~~

~~Уколико надлежни орган аутономне покрајине не достави сагласност у року од 15 дана од дана пријема захтева, сматра се да је сагласност дата.~~

Директор установе бира се на основу конкурса.

Конкурс за избор директора расписује орган управљања установе.

Конкурс за избор директора расписује се најраније шест месеци, а најкасније четири месеца пре истека мандата директора.

Пријава на конкурс за избор директора, заједно са потребном документацијом, доставља се установи.

У установи у којој се образовно-васпитни рад изводи и на језику националне мањине, орган управљања прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Уколико национални савет националне мањине не достави мишљење, у року од 15 дана од пријема захтева, сматра се да је мишљење дато.

Орган управљања образује комисију за избор директора (у даљем тексту: Комисија) која има непаран број чланова и спроводи поступак за избор директора, и то: обраду конкурсне документације, утврђује испуњеност законом прописаних услова за избор директора, обавља интервју са кандидатима и прибавља мишљење васпитно-образовног, наставничког, односно наставничког и педагошког већа о пријављеним кандидатима.

Обавезне чланове Комисије чине по један представник из реда наставника разредне наставе, наставника предметне наставе и ненаставног особља.

Мишљење већа из става 10. овог члана даје се на посебној седници којој присуствују сви запослени и који се изјашњавају о свим кандидатима тајним изјашњавањем.

Ближи услови о броју чланова, саставу и начину образовања Комисије уређују се општим актом установе.

Осим утврђивања испуњености услова за избор директора, Комисија цени и доказ о резултату стручно-педагошког надзора у раду кандидата (извештај просветног саветника).

Уколико се на конкурс пријавило лице које је претходно обављало дужност директора установе, дужно је да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања.

Комисија сачињава извештај о спроведеном поступку за избор директора, који садржи достављену документацију кандидата и потребна мишљења и доставља их органу управљања у року од осам дана од дана завршетка поступка.

~~Орган управљања, на основу извештаја, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и предлог за избор директора, које заједно са извештајем Комисије, доставља министру у року од осам дана од дана достављања извештаја Комисије.~~

ОРГАН УПРАВЉАЊА, НА ОСНОВУ ИЗВЕШТАЈА КОМИСИЈЕ, САЧИЊАВА ЛИСТУ КАНДИДАТА КОЈИ СУ ДОБИЛИ ПРЕКО 50% ГЛАСОВА НА СЕДНИЦИ ВЕЋА ИЗ СТАВА 10 ОВОГ ЧЛАНА, И СА ЛИСТЕ БИРА ДИРЕКТОРА ШКОЛЕ.

~~Министар у року од 30 дана од дана пријема документације из става 17. овог члана, врши избор директора установе и доноси решење о његовом именовању, о чему установа обавештава лица која су се пријавила на конкурс.~~

~~Уколико министар утврди да поступак конкурса за избор директора није спроведен у складу са законом, односно да би избор било ког кандидата са листе из става 17. овог члана могао да доведе у питање несметано обављање делатности установе, у року од осам дана доноси решење о поновном расписивању конкурса за избор директора.~~

~~Решење министра о именовању директора коначно је у управном поступку.~~

ОДЛУКА ШКОЛСКОГ ОДБОРА О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА КОНАЧНА ЈЕ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ.

Учесник конкурса има право на судску заштиту у управном спору.

У приватној установи избор директора уређује се општим актом установе.

Члан 127.

~~Изузетно, директор може да обавља и послове наставника, васпитача и стручног сарадника, у складу са решењем министра.~~

~~Инструктивно-педагонски увид у рад директора који обавља послове из става 1. овог члана врни саветник спољни сарадник.~~

Престанак дужности директора

Члан 128.

Дужност директора установе престаје: истеком мандата, на лични захтев, навршавањем 65 година живота и разрешењем.

~~Одлуку о престанку дужности директора доноси министар.~~

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ ДУЖНОСТИ ДИРЕКТОРА ДОНОСИ ШКОЛСКИ ОДБОР УЗ ПРЕТХОДНО ПРИБАВЉЕНУ САГЛАСНОСТ МИНИСТРА.

Одлуку о престанку дужности директора установе, чије седиште се налази на територији Аутономне покрајине Војводине, доноси министар, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа аутономне покрајине.

Уколико надлежни орган аутономне покрајине не достави сагласност у року од 15 дана од дана пријема захтева, сматра се да је сагласност дата.

У установи у којој се образовно-васпитни рад изводи и на језику националне мањине министар прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Уколико национални савет националне мањине не достави мишљење у року од осам дана од дана пријема захтева, сматра се да је мишљење дато.

Министар разрешава директора установе, ако је утврђено да:

- 1) не испуњава услове из члана 139. овог закона;
- 2) одбије да се подвргне лекарском прегледу на захтев органа управљања или министра;
- 3) установа није благовремено донела програм образовања и васпитања, односно не остварује програм образовања и васпитања или не предузима мере за остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа;
- 4) установа не спроводи мере за безбедност и заштиту деце и ученика;
- 5) директор не предузима или неблаговремено предузима одговарајуће мере у случајевима повреда забрана из чл. 110-113. овог закона и тежих повреда радних обавеза запослених;
- 6) у установи није обезбеђено чување прописане евиденције и документације;
- 7) у установи се води евиденција и издају јавне исправе супротно овом и другом закону;
- 8) не испуњава услове из члана 122. овог закона;
- 9) не поступа по препоруци, налогу, односно мери надлежног органа за отклањање утврђених недостатака и неправилности;
- 10) није обезбедио услове за инспекцијски, стручно-педагошки надзор и спољашње вредновање;
- 11) је за време трајања његовог мандата школа два пута узастопно оцењена најнижом оценом за квалитет рада;
- 12) омета рад органа управљања и запослених, непотпуним, неблаговременим и нетачним обавештавањем, односно предузимањем других активности којим утиче на законито поступање органа управљања и запослених;

13) није обезбедио благовремен и тачан унос и одржавање базе података установе у оквиру јединственог информационог система просвете као и контролу унетих података;

14) је у радни однос примио лице или ангажовао лице ван радног односа супротно закону, посебном колективном уговору и општем акту;

15) је намерно или крајњом непажњом учинио пропуст приликом доношења одлуке у дисциплинском поступку, која је правноснажном судском пресудом поништена као незаконита и ако је установа обавезана на накнаду штете;

16) је одговаран за прекршај из овог или другог закона, привредни преступ или кривично дело у вршењу дужности, као и другим случајевима, у складу са законом;

17) и у другим случајевима када се утврди незаконито поступање.

Директор је одговоран за штету коју намерно или крајњом непажњом нанесе установи, у складу са законом.

Министар решењем разрешава директора у року од 15 дана од дана сазнања, а најкасније у року од једне године од наступања услова из става 7. овог члана.

Решење министра којим се директор разрешава, коначно је у управном поступку.

Послови секретара

Члан 133.

~~Секретар установе обавља следеће послове:~~

~~1) стара се о законитом раду установе, указује директору и органу управљања на неправилности у раду установе;~~

~~2) обавља управне послове у установи;~~

~~3) израђује опште и појединачне правне акте установе;~~

~~4) обавља правне и друге послове за потребе установе;~~

~~5) израђује уговоре које закључује установа;~~

~~6) правне послове у вези са статусним променама у установи;~~

~~7) правне послове у вези са уписом деце, ученика и одраслих;~~

~~8) правне послове у вези са јавним набавкама у сарадњи са финансијском службом установе;~~

~~9) пружа стручну помоћ у вези са избором органа управљања у установи;~~

~~10) пружа стручну подршку и координира рад комисије за избор директора установе;~~

~~11) прати прописе и о томе информише запослене;~~

~~12) друге правне послове по налогу директора.~~

~~Установа је дужна да обезбеди секретару приступ јединственој информационој бази правних прописа.~~

Заједничка стручна служба

Члан 134.

~~Вишег установе на територији јединице локалне самоуправе може, из реда запослених, да организује заједничку стручну службу, у складу са одлуком органа управљања установа и сагласност Министарства.~~

~~Заједничка стручна служба из става 1. овог члана може да обавља финансијско-рачуноводствене, административне, правне, помоћне техничке и послове одржавања.~~

~~Заједничка стручна служба из става 1. овог члана може да има логопeda, дефектолога и социјалног радника који обављају стручне послове за више установа.~~

Сарадник, педагошки и андрагошки асистент, лични пратилац и помоћни наставник

Члан 136.

У обављању делатности предшколска установа има сарадника: нутриционисту, социјалног и здравственог радника, а може да има и другог сарадника, у складу са посебним законом.

Школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом може да има сарадника за израду и коришћење дидактичких средстава и помагала за децу са сензо-моторичким сметњама.

Педагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи, у складу са њиховим потребама и помоћ запосленима у циљу унапређивања њиховог рада.

Педагошки асистент у свом раду остварује сарадњу са родитељима, односно другим законским заступницима, органима јединице локалне самоуправе, надлежним установама, организацијама и удружењима.

Изузетно, образовно-васпитном раду може да присуствује и лични пратилац детета, односно ученика, ради пружања помоћи детету, односно ученику са сметњама у развоју и инвалидитетом, у складу са законом.

Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у установу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе. СРЕДСТВА ЗА НАКНАДУ ЗА ЛИЧНОГ ПРАТИОЦА ОБЕЗБЕЂУЈЕ СЕ У БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

Андрагошки асистент пружа подршку одраслима за укључивање у систем образовања и помоћ запосленима у остваривању програма образовања.

Андрагошки асистент у свом раду остварује сарадњу са органима јединице локалне самоуправе, надлежним установама, организацијама и удружењима.

За помоћ наставнику за пружање додатне подршке у настави, односно остваривању образовно-васпитног рада могу да се образују стручни тимови на територији јединице локалне самоуправе.

Послове припреме лабораторијских вежби, извођења и демонстрирања поступака, техничко-технолошке припреме, извођења дела практичне наставе и других послова, под непосредним руководством наставника, обавља помоћни наставник.

Ближе услове за рад педагошког асистента и андрагошког асистента уређује министар.

Одузимање лиценце наставнику, васпитачу и стручном сараднику

Члан 150.

Лиценца се одузима наставнику, васпитачу и стручном сараднику:

1) који је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело: насиља у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће, примање или давање мита, против полне слободе, правног саобраћаја и човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију;

2) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из чл. 110., 111. и 113. овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

3) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из члана 112. овог закона учињене други пут, односно по истеку рока за судску заштиту;

4) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде радне обавезе из члана 164. тач. 1)-6) овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

~~5) ако одбије вршење спољашњег вредновања рада или стручно-педагонског надзора;~~

6) коме је суспендована лиценца у складу са чланом 149. овог закона, а стекли су се услови за нову суспензију.

Лиценца се одузима на период од пет година.

Лице коме је одузета лиценца нема право на рад у области образовања и васпитања.

Изузетно, од става 2. овог члана, лице коме је одузета лиценца из разлога прописаних у ставу 1. тачка 1) овог члана нема право на њено поновно издавање нити на рад у установи.

Решење министра о одузимању лиценце коначно је у управном поступку.

Одузета лиценца враћа се Министарству преко установе у којој је лице запослено.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година, по истеку тог рока може да поднесе Министарству захтев за поновно полагање испита за лиценцу.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година стиче право да Министарству поднесе захтев за поновно издавање лиценце, уз достављање доказа о положеном испиту из става 7. овог члана.

Заснивање радног односа у установи

Члан 152.

Пријем у радни однос у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе врши се на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом (у даљем тексту: преузимање са листе), као и на основу преузимања или конкурса ако се није могло извршити преузимање са листе.

Запослени који је у радном односу на неодређено време са пуним радним временом може бити преузет иако није стављен на листу из става 1. овог члана, уколико на тој листи нема лица са одговарајућим образовањем, уз сагласност запосленог и директора установе и радне подгрупе из члана 153. став 7. овог закона.

Установе могу вршити и узајамно преузимање запослених на неодређено време, на одговарајуће послове, на основу потписаног споразума о узајамном преузимању уз претходну сагласност запослених, ако је разлика у проценту њиховог радног ангажовања до 20%.

Уколико нису испуњени услови из ст. 1-3. овог члана, радни однос у установи може се засновати на основу конкурса на неодређено време и одређено време, у складу са законом или преузимањем из друге јавне службе, на начин прописан законом којим се уређују радни односи у јавним службама.

Преузимање запосленог са листе

Члан 153.

Запослени који је у установи у радном односу на неодређено време, а за чијим радом је у потпуности престала потреба, сматра се нераспоређеним и остварује право на преузимање са листе.

~~Запослени из става 1. овог члана остварује право на накнаду плате у висини од 65% плате коју је примио за месец који претходи месецу у коме је остао нераспоређен до преузимања са листе, а најкасније до 15. септембра наредне школске године.~~

~~Запосленом из става 1. овог члана који није преузет са листе у року из става 2. овог члана, престаје радни однос и остварује право на отпремницу, у складу са законом.~~

~~Запосленом из става 1. овог члана, који без онравданих разлога одбије преузимање са листе, престаје радни однос без права на отпремницу.~~

Запослени за чијим радом је делимично престала потреба и запослени који је засновао радни однос са непуним радним временом, стављањем на листу запослених са које се врши преузимање, остварује право на преузимање са листе и не остварује друга права која има запослени за чијим радом је у потпуности престала потреба.

Посебна радна група, коју образује министар, прати и контролише преузимање са листе и даје мишљење о оправданости разлога одбијања преузимања са листе из става 4. овог члана.

При свакој школској управи министар образује радну подгрупу која утврђује постојање услова и даје сагласност за расписивање конкурса.

Установа је у обавези да Министарству достави податке о потреби за ангажовањем запослених, одлуку о расписивању конкурса, као и одлуку о преузимању запослених са листе ради објављивања на званичној интернет страници Министарства.

Ближе услове за рад радне групе и подгрупе из ст. 6. и 7. овог члана прописује министар.

Радни однос на одређено време

Члан 155.

Радни однос на одређено време у установи заснива се на основу конкурса, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време.

Установа може да прими у радни однос на одређено време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог преко 60 дана;
- 2) ради обављања послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента.

Изузетно, установа без конкурса може да прими у радни однос на одређено време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана;

2) до избора кандидата - када се на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најкасније до 31. августа текуће школске године;

3) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурсу за пријем у радни однос на неодређено време, а најкасније до 31. августа текуће школске године;

- 4) ради извођења верске наставе.

~~Листу наставника верске наставе, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврђује министар.~~

~~Наставника верске наставе упућује у школу традиционална црква или верска заједница са утврђене листе за сваку школску годину.~~

~~За извођење верске наставе наставник са школом у коју је упућен закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину.~~

У поступку избора педагошког асистента, односно андрагошког асистента прибавља се мишљење надлежног органа јединице локалне самоуправе.

За обављање послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента установа са лицем закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину.

У установи од посебног интереса за Републику Србију може да се ангажује наставник или асистент одговарајуће високошколске установе или запослени у научном институту с одговарајућим звањем, на одређено време за сваку школску годину, за највише 30% од пуног радног времена, уз сагласност министра.

Радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

Норма непосредног рада наставника, васпитача и стручног сарадника

Члан 160.

У оквиру пуног радног времена у току радне недеље, норма непосредног рада наставника је:

- 1) 24 школска часа (у даљем тексту: час) непосредног рада са ученицима, од чега 20 часова наставе обавезних предмета, изборних програма и активности, с тим да се

~~непосредни рад до 24 часа донуњује другим активностима (допунски, додатни, индивидуални, припремни рад и други облици рада) у складу са наставним планом;~~

1) НАСТАВНИК ИЗВОДИ НАСТАВУ 20 ЧАСОВА И ЧЕТИРИ ЧАСА ДРУГИХ ОБЛИКА НЕПОСРЕДНОГ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА СА УЧЕНИЦИМА (ДОПУНСКИ, ДОДАТНИ, ИНДИВИДУАЛИЗОВАНИ, ПРИПРЕМНИ РАД И ДРУГИ ОБЛИЦИ РАДА У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ)- 60 ОДСТО РАДНОГ ВРЕМЕНА, А НАСТАВНИК ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ 26 ЧАСОВА РАД, У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ);

2) 26 часова наставе са ученицима за наставнике практичне наставе;

3) 20 часова радног времена за наставника у школи за образовање ученика са сметњама у развоју који изводи наставу и индивидуалне облике непосредног рада са ученицима;

4) 20 часова радног времена за наставника разредне наставе у школи за образовање одраслих који изводи наставу и индивидуалне облике непосредног рада са ученицима/полазницима.

У оквиру пуног радног времена у току радне недеље, норма непосредног рада васпитача је:

1) 30 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом у предшколској установи;

2) 20 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом у припремном предшколском програму, у полуудневном трајању у предшколској установи, односно основној школи;

3) 20 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом на остваривању различитих програма и облика, у полуудневном трајању у предшколској установи.

Васпитач у школи са домом у оквиру пуног радног времена у току радне недеље остварује 30 сати непосредног васпитног рада са ученицима.

Стручни сарадник у установи у оквиру пуног радног времена у току радне недеље остварује 30 сати свих облика непосредног рада са децом, ученицима, наставницима, васпитачима, педагошким асистентима, родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика и другим сарадницима.

Структуру и распоред обавеза наставника, васпитача и стручног сарадника у оквиру радне недеље утврђује установа годишњим планом рада.

Структура и распоред обавеза наставника у погледу свих облика непосредног рада са ученицима може да се утврди тако да буду различити у оквиру радних недеља.

Норму свих облика непосредног рада са децом и ученицима и других облика рада наставника, васпитача и стручног сарадника у оквиру недељног пуног радног времена и на годишњем нивоу, као и број сати образовно-васпитног рада који се додатно може распоредити на друге извршиоце, прописује министар.

Ако школа не може да обезбеди стручно лице за највише шест часова наставе недељно из одређеног предмета, може да распореди ове часове наставницима тог

предмета најдуже до краја школске године и овај рад се сматра радом преко пуне норме часова.

Наставнику који нема пуну норму часова, распоређивање часова из става 8. овог члана, сматра се допуном норме.

Обезбеђивање средстава за виши квалитет образовања

Члан 190.

Установа може учешћем јединице локалне самоуправе или од проширене делатности да обезбеди средства за виши квалитет у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања.

Средства из става 1. овог члана, установа може обезбедити и средствима донатора или спонзора, као и добровољним учешћем родитеља деце и ученика, у складу са законом.

~~Средства из става 1. овог члана користе се за побољшање услова образовања и васпитања у погледу простора, опреме и наставних средстава, за остваривање програма који нису основна делатност установе, за исхрану и помоћ деци и ученицима.~~

СРЕДСТВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КОРИСТЕ СЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ И НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА, ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА КОЈИ НИСУ ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ, ЗА ИСХРАНУ И ПОМОЋ ДЕЦИ И УЧЕНИЦИМА, КАО И ЗА НАГРАЂИВАЊЕ НАСТАВНИКА ЧИЛИ УЧЕНИЦИ ОСТВАРУЈУ ЗАПАЖЕНЕ УСПЕХЕ НА ДРЖАВНИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ТАКМИЧЕЊИМА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народна посланица мр Александра Јерков

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања

Proposal of the Law amending and completing the Law on the Basis of the Education System

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придружидању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума.
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније није планирано уређење материје на коју се односи Предлог закона.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, с обзиром да су предметне измене нису релевантне са становишта права Европске уније.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предlagача прописа, датум и печат

Београд, 14. новембар 2017. године

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

Мр Александар Јарков